

Nieuw jong theatertalent toont zich in Oostende van alle markten thuis

Er zit muziek in jong theater

Ze spelen, schrijven, dansen, zingen en het liefst nog allemaal tegelijk. Het is natuurlijk al veel langer aan de gang. Dé acteur kom je tegenwoordig nauwelijks nog tegen, hij is tegelijk regisseur, schrijver, scenograaf, kortom theatermaker. Dat bleek nog maar eens bij het jonge theatertalent op TAZ, waarbij Arend Pinoy, MARS en FC Bergman tot de uitschieters behoorden.

DOOR LIV LAVÉYNE

KIJK MAMA, ZONDER WOORDEN!

Eden, een woordeloze voorstelling van Ewout D'Hoore, vindt het paradijs op een tuinterras. Twee menselijke lichamen, gewikkeld in met gras begroeiende boomwortels, komen tot leven. Ze schikken hun wortels goed als was het een japon en genieten van een luie dag in de tuin, met een glaasje wijn en een barbecue. Af en toe heffen ze een lied aan. De confrontatie van een ongevoelbaar beeld in een alledaagse context maakt *Eden* tot een absurd stukje theater, nog versterkt door een spelletje wie-bekijkt-wie met achtelozie voorbijgangers. Verder dan een leuk visueel gegeven raakt *Eden* evenwel niet. Is D'Hoore, die enkele jaren geleden op TAZ ook al de woordeloze mensen-aan-het-zwembadvoorstelling *Deze beweging wordt niet vaak meer gebruikt* bracht, bezig aan het aflopen van alle menselijke ontspanningsgewoonten? Volgend jaar het tv-kijkritueel, daarna de pooltafel?

Een eveneens zogoed als woordeloze voorstelling is *Paard: een musical* van het collectief Thibaldus en andere hoeren, dat bestaat uit enkele studenten van het conservatorium Gent. De naam van het collectief vat de voorstelling samen: wannabe choquerend. Neem het woordeloze mimetheater van Jetse Batelaan en Lotte van den Berg, giet er een grauwe lik *Het gezin van Paemel* en *Dogville* over, kies voor een choquerend thema zoals incest en wees echt dwars door er een slecht gezongen musical van te maken. Vernieuwend? Kijk, daarmee heb je ons niet bij ons pietje. Al vonden we de clownsact wel geslaagd.

SELFMADE

Ook over incest maar in een gans andere-zonnige - sfeer baadt *Sunday Smile* van theater MARS, opgericht door Angelo Tijssens. Hij en Sura Dohnke vertolken een broer en een zus die terugblikken op hun kindertijd. "We zijn een samenzwering", vertelt zij. Ze heeft het op dat moment nog over in het geheim sigaretten roken, tegen het einde van het stuk weten we wel beter. Veel meer dan enkele tl-lampen en twee micro's gebruiken de acteurs niet. Hun woorden worden afgewisseld met lange momenten van stilzwijgen waarbij alleen de livemuziek van Tijs Delbeke te horen is, die als soundtrack onder de voorstelling fungeert. Het tempo van *Sunday Smile* ligt daardoor gedurfd laag, maar dat laat de toe-

schouwer de ruimte en tijd om bij de mooie, hoogst zinnelijke tekst die Tijssens schreef eigen beelden te creëren: over de zonnegloed op een stukje huid, enkels in het water en schelpjes in de schoot. Jammer is evenwel de locatie (een grote hangar) waar de voorstelling op TAZ speelt: het gebruik van de micro's lijkt er in de verste verte niet op het beoogde intieme oorgefluister maar veeleer op een schuldbelijdenis voorgelezen in een kerk, en dat kan toch de bedoeling niet zijn.

De locatie voor *Viskop* daarentegen is ideaal. Aan de haven, met uitzicht op het water, brengt Oostendenaar Jelle Marteel zijn zelfgeschreven monoloog over een visserszoon die zijn eeuwige liefde voor de zee belijdt. *Viskop* is een poëtisch, zij het wat braaf en voorspelbaar verhaal, gebracht met oog voor vormgeving en soms wat twijfelend in het acteren. Het niet durven kiezen voor dialect of Algemeen Nederlands zit daar ongetwijfeld voor iets tussen. De aanwezigheid van Marteel's vader op scène als stilzwijgende toeschouwer-stuurman bezorgt de voorstelling echter een speciale geladenheid en emotionaliteit.

Eerlijke emotie. Dat treffen we ook aan bij het verbluffende *Talking about Kevin*, het eerste soloproject van Arend Pinoy en meteen een schot in de roos. Deze hoogstpersoonlijke monoloog-met-vele-stemmen werpt een bijzonder licht op het begrip eenzaamheid. Drie recordertjes en Pinoy, die als eenzame Kevin gesprekken voert met zichzelf: als zijnde zijn ingebeelde vrienden, zijn ingebeelde liefde of zijn mémé, die ook wat gezelschap wil. Tussen die dialogen door danst Pinoy energiek als een kind dat zijn fantasie de vrije loop laat, als jongen op de rand van schizofrenie, als clown of - heel even - als de acteur die zich blootgeeft. Een schitterend begin- en eindbeeld maakt deze fragiele, ontroerend grappige voorstelling compleet. Enige detailkritiek: Pinoy wil met deze eerste solo duidelijk tonen wat hij allemaal kan, waardoor *Talking about Kevin* soms lijdt onder de volheid, maar liever dat dan luiheid.

VROUWENPORTRETTEN

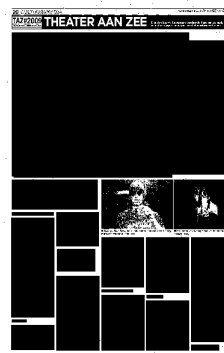
Het is intussen bijna cliché op TAZ en misschien ook eigen aan theaterstudentes tout court, maar ieder jaar worden we geconfronteerd met enkele 'oestrogeneprojecten'. *Gelukkig regent het vandaag niet*, een solo van Anne Rats (Toneelschool Amsterdam), is zo'n jongemeisjesmonoloog. Rats zet drie types meisje of, zo je wilt, een meisje in drie verschillende situaties neer. Van de drie figuren is vooral die van de ongeïnteresseerde puber op schoolreis treffend en een mooi portret van een generatie. Voor de rest blijft deze voorstelling voorspelbaar in inhoud en vrij onzeker in spel. Dat geldt ook voor *Even roken*, een matig interessante monoloog van Emma Pelckmans over een vrouw en haar kinderwens.

'Gewoon' goed acteren, er zou een prijs voor moeten bestaan op TAZ, dat, omdat de tijden nu eenmaal zo zijn, vooral de blik richt op de theatermaker. RITS-studente Kaat Arnaert inspireerde zich voor *Patsy* op een RTBF-documentaire over een prostituee die zich voor de rechter moet verantwoorden. Arnaert kiest voor de hyperrealistische aanpak, waardoor de theatrale meerwaarde vrijwel nihil is, maar ze zet wel een bijzonder sterke acteerprestatie neer.

Ook het Nederlandse Huis van Bourgondië vat de voorstelling *Ramskapelle* op als een documentaire over de overstroming die het polderdorp blank zette. Sanne Nuyens verbindt de watersnood aan wielrennen, pensenkermissen en overspel. De fragmentarische, als aparte foto's lezende tekst doet de voorstelling soms stokken, maar het spel van de drie actrices en in het bijzonder van Lien De Graeve ("Bruno, ik ben een brochette!") bruist.

REPERTOIRE

Het vermeende gebrek aan repertoiretoeneel en wat ermee te doen was een van de opvallende discussies afgelopen theaterseizoen. Het jonge talent op TAZ laat de mogelijkheden zien: van getrouwe navolging tot uitzinnige interpretatie. *Het koude kind*, een tekst van Marius von Mayenburg, werd eerder al gebracht door Luk Perceval. Dat

stuk voor acht mensen, *one wedding and two funerals*, is ideaal materiaal om als acteur alle registers te mogen opentrekken, van kotsen tot vechten, van lachen tot huilen. Sterk water, een gezelschap opgericht door enkele afgestudeerden van de Toneelacademie Maastricht, kwijt zich terdege van die taak. Maar hoewel de voorstelling speelt in een bar van spaanderplaten blijft het in zijn totaliteit toch te clean.

Wat er aan de hand is bij *De jaren twintig!!*, daar hebben we het raden naar, maar deze voorstelling van de Toneelacademie Maastricht in een regie van Vlaming Arne Baeck raakt kant noch wal. De tekst van Don Duyns uit 1991 vertelt over drie mensen wier paden kruisen in een grand café - of, in deze encensering, tussen de flessen Jupiler en een synthesizer-karaokebar. De tekst over generaties en idealen is weinigzeggend en

doet verouderd aan, het acteerwerk is ondermaats.

Een duidelijke keuze maken voor een bepaalde tekst, daarin slaagt RITS-studente Annelore Crollet wel met de monoloog *Nina Zaretsjnaja*. Ze brengt uit *De meeuw* van Tsjechov twee fragmenten waarin een actrice reflecteert over haar afkomst en carrière. Crollet laat de woorden hun werk doen en brengt die eenvoudigweg, zonder veel poespas of herinterpretatie.

Van een heel ander kaliber is *De thuiskomst* van het Antwerpse collectief FC Bergman. Het gelijknamige stuk van Pinter uit 1964, waarin een geleerde terugkeert naar zijn ouderlijke thuis, krijgt hier een extreem *Familie Flodder*-kleedje aangemeten. Op locatie in een oude scheepsloods, volgestouwd met vuile matrassen, rommel en etensresten spugen de acteurs

een fake en nauwelijks verstaanbaar Hollands gemeen taaltje uit. Lijkt dat aanvankelijk weinig meer dan een gimmick om eens goed total loss te kunnen gaan, dan merk je naderhand hoe de keuzes in encensering en spel deze Pinter bekrachtigen als het gaat om moraal, beschaving en de mens als beest.

'Gewoon' goed acteren, er zou een prijs voor moeten bestaan op TAZ, dat vooral de blik richt op de theatermaker

Info over deze voorstellingen op www.theateraanzee.be.

De *thuiskomst* van het Antwerpse collectief FC Bergman, op locatie in een oude scheepsloods, laat het publiek alle hoeken van het theater zien.

■ *Talking about Kevin*, het eerste soloproject van Arend Pinoy, is meteen een schot in de roos.

■ Het tempo van *Sunday Smile* van theater MARS ligt gedurfd laag.